

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce: **M. S. B.**, zastoupený Mgr. Markem Čechovským, advokátem se sídlem Praha 1, Opletalova 25, proti žalované: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Praha 3, Olšanská 2, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 9. 6. 2021, č. j. 41 A 53/2018-118,

t a k t o :

Návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti **s e z a m í t á .**

Odůvodnění:

[1] Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 9. 6. 2021, č. j. 41 A 53/2018-118, zamítl žalobu proti rozhodnutí žalované ze dne 22. 8. 2018, č. j. CPR-22373-2/ČJ-2018-930310-V242, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce (dále jen „stěžovatel“) a potvrzeno rozhodnutí Policie ČR, Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje, odboru cizinecké policie ze dne 8. 6. 2018, č. j. KRPB-260492-24/ČJ-2017-060022-50A, jímž byla žalobci podle § 50a odst. 3 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), uložena povinnost opustit území ČR a podle § 50a odst. 4 tohoto zákona stanovena doba k vycestování do 60 dnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí.

[2] Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel kasační stížnost, s níž spojil návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 107 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“); zároveň požádal, aby odkladný účinek byl přiznán zpětně, ve vztahu k rozhodnutí správního orgánu I. stupně o povinnosti opustit území, protože jde o rozhodnutí předběžně vykonatelné.

[3] Žádost o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti stěžovatel zdůvodnil tím, že v ČR studuje bakalářský program na Provozně ekonomické fakultě Mendelovy univerzity v Brně, na který čerpá stipendium. V současné době pracuje na bakalářské práci, kterou by měl obhajovat v únoru 2022; k tomu doložil potvrzení o studiu. Nepřiznáním odkladného účinku by stěžovateli vznikla újma spočívající v tom, že bude muset vycestovat

do země původu (Guineje) a obstarat si nové povolení k pobytu, tím by přišel o možnost dokončit studium. Žádost o povolení k pobytu totiž může podat jen osobně na zastupitelském úřadu v Akkře (Ghana), což je pro něj časově i finančně velmi náročné. Stěžovatel má za to, že pokud svým jednáním porušil zákon o pobytu cizinců, tak škodlivost jeho jednání byla minimální, a zásah do jeho života vyvolaný nuceným vycestováním by proto byl naprosto nepřiměřený. Krom toho se stěžovatel obává správního vyhoštění spojeného se zákazem vstupu na území ČR, neboť zde dosud nevyřešil svoji pobytovou situaci. Na území ČR má stěžovatel také bratra, s nímž jsou si velmi blízcí. Stěžovatel žádá o přiznání odkladného účinku také z důvodu výkonu jeho práva na účast v soudním řízení; k tomu odkazuje na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2011, č. j. 5 As 73/2011-100. Závěrem poukázal na usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 3. 3. 2020, č. j. 29 A 7/2020-46, jímž byl přiznán odkladný účinek jeho žalobě proti rozhodnutí Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců ve věci jeho žádosti o pobytové oprávnění.

[4] Žalovaná s přiznáním odkladného účinku nesouhlasí. Má za to, že jeho přiznání by bylo v rozporu s důležitým veřejným zájmem, tj. zájmem státu na tom, aby na území ČR pobývali jen cizinci, kteří dodržují právní předpisy. Má-li být povinnost opustit území ČR opatřením účinným, musí jeho účinky nastat co nejdříve po spáchání protiprávního jednání. Další legalizaci pobytu z důvodu využití dostupných opravných prostředků je bezdůvodně prodlužována doba pobytu cizincům, kteří zde pobývali neoprávněně. Žalovaná uložila žalobci nejmírnější opatření, které zákon o pobytu cizinců umožňuje a které nemá žádné negativní důsledky do budoucna. Napadené rozhodnutí žalované bylo nadto již jednou podrobeno přezkumu kasačním soudem (řízení vedené pod sp. zn. 3 Azs 45/2019), při němž Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že veřejný zájem převáží nad zájmem stěžovatele na nerušeném pokračování v prezenčním studiu. Jestliže Nejvyšší správní soud již jednou vyslovil, že napadené rozhodnutí je z hlediska zásahu do soukromého života stěžovatele přiměřené, není zde žádný důvod odkladný účinek přiznat.

[5] Podle § 107 s. ř. s. nemá kasační stížnost odkladný účinek. Soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat; § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. se užije přiměřeně. V souladu s § 73 odst. 2 s. ř. s. lze přiznat odkladný účinek, *jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem*. Podle § 73 odst. 3 s. ř. s. se přiznáním odkladného účinku *pozastavují do skončení řízení před soudem účinky napadeného rozhodnutí*.

[6] Nejvyšší správní soud úvodem předesílá, že institut odkladného účinku má zcela mimořádnou povahu. Kasační stížnost proti rozhodnutí soudu ve správním soudnictví není řádným opravným prostředkem, u něž by bylo možno odkladný účinek bez dalšího očekávat. Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti odnímá Nejvyšší správní soud před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocnému rozhodnutí krajského soudu, na které je jinak třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, není-li následně zákonným postupem zrušeno; tento postup proto musí být vyhrazen jen pro výjimečné případy. Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti se odkládají účinky zásadně pouze tohoto soudního rozhodnutí, nikoli rozhodnutí správního orgánu

pokračování

napadeného žalobou, což plyne ze slovního spojení *napadeného rozhodnutí* užitého v § 73 odst. 3 s. ř. s. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu nicméně v usnesení ze dne 6. 12. 2005, č. j. 2 Afs 77/2005-96, č. 786/2006 Sb. NSS, dovodil, že odkladný účinek v řízení o kasační stížnosti může být přiznán a působit nejen ve vztahu k napadenému rozhodnutí krajského soudu, ale i přímo ve vztahu ke správnímu rozhodnutí, k jehož přezkumu se řízení před krajským soudem vedlo. Na tento závěr rozšířený senát dále navázal v usnesení ze dne 16. 6. 2020, č. j. 8 Azs 339/2019-38, č. 4039/2020 Sb., v němž vyslovil, že odkladný účinek lze přiznat „*v řízení o kasační stížnosti ve vztahu k rozhodnutí správního orgánu i v těch situacích, kdy o odkladném účinku krajský soud vůbec nerozhodoval nebo návrhu na přiznání odkladného účinku nevyhověl*“.

[7] V nyní projednávané věci byl usnesením krajského soudu ze dne 19. 10. 2018, č. j. 41 A 53/2018-30, přiznán odkladný účinek žalobě pouze ve vztahu k rozhodnutí žalované. Bezprostřední účinky spočívající v povinnosti opustit území ČR ve stanovené lhůtě ovšem v právní sféře stěžovatele vyvolává již rozhodnutí správního orgánu I. stupně, stěžovatel proto žádal o přiznání odkladného účinku ve vztahu k tomuto rozhodnutí. Odvolání proti rozhodnutí správního orgánu I. totiž ze zákona nemá odkladný účinek (§ 170 odst. 1 zákona o pobytu cizinců), a je tedy předběžně vykonatelné. Jak již ovšem bylo uvedeno, odkladný účinek kasační stížnosti může být přiznán primárně ve vztahu k napadenému soudnímu rozhodnutí, případně též – optikou závěrů rozšířeného senátu – ve vztahu k rozhodnutí, které bylo předmětem přezkumu v řízení před krajským soudem. Tímto rozhodnutím je však toliko rozhodnutí žalovaného správního orgánu, jakožto orgánu odvolacího, nikoli rozhodnutí vydané v prvním stupni [srov. § 5, § 65 odst. 1 a § 68 písm. a) s. ř. s.]. Vzhledem k tomu, že rozhodnutí, u něhož stěžovatel žádal odklad jeho účinků, nespadá ani do jedné z výše uvedených kategorií, tj. není ani rozhodnutím krajského soudu, ani napadeným rozhodnutím žalované, nemohl Nejvyšší správní soud jeho návrhu vyhovět. K takovému zásahu, spočívajícímu v sistaci účinků prvostupňového správního rozhodnutí, jej totiž § 107 ve spojení s § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. neopravňuje, a nelze ji dovodit ani z výše rekapitulované judikatury rozšířeného senátu.

[8] Nejvyšší správní soud konečně nesdílí názor stěžovatele, že přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti ve vztahu k prvostupňovému rozhodnutí by bylo možno docílit dočasného odložení povinnosti opustit území ČR. Je totiž skutečností, že šedesátidenní lhůta k vycestování, stanovená stěžovateli rozhodnutím správního orgánu I. stupně, počala plynout dnem následujícím po doručení tohoto rozhodnutí, tj. dne 12. 6. 2018, a skončila dne 10. 8. 2018 (rozhodnutí bylo stěžovateli doručeno dne 11. 6. 2018, viz doručenska na čl. 54 správního spisu); jejím uplynutím se rozhodnutí správního orgánu I. stupně stalo vynutitelným. Jestliže tedy doba k vycestování z území ČR již dávno uplynula, nelze následky této právní skutečnosti zpětně anulovat, respektive dodatečně zhojit protiprávní stav (neoprávněný pobyt stěžovatele na území ČR), který trvá od okamžiku uplynutí lhůty pro splnění uložené povinnosti. I kdyby tedy bylo možné sistovat účinky rozhodnutí, kterým byla stěžovateli uložena povinnost opustit území ČR, nic by to nemohlo změnit na již objektivně nastalém neoprávněném pobytu stěžovatele, který nastal *eo ipso* marným uplynutím lhůty pro vycestování.

[9] Ze shora uvedených důvodů proto Nejvyšší správní soud podle § 107 s. ř. s., ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s., kasační stížnosti odkladný účinek nepřiznal.

[10] Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti Nejvyšší správní soud žádným způsobem nepředjímá své rozhodnutí o věci samé.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. září 2021

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu